

Overdracht College-Raad

Datum 18 januari 2018

onderwerp	Opheffing scholen Ridderspoor en Veldboeket
portefeuillehouder	Jan Brink
informant	Vries, Daphne de (3373)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Opheffing scholen Ridderspoor en Veldboeket Bijlage: Bijlage 1. Mededeling aan gemeente Zwolle opheffing Ridderspoor en Veldboeket Bijlage: Bijlage 2. Goedkeuring RvT voorgenomen besluit tot sluiting Ridderspoor en Veldboeket Bijlage: Bijlage 3. Juridisch kader sluiting openbare scholen

Voorgesteld besluit raad

1. Kennis te nemen van het besluit van Openbaar Onderwijs Zwolle om de scholen “De Ridderspoor” en “Het Veldboeket” op te heffen;
2. Geen gebruik te maken van de wettelijke mogelijkheid om het bevoegd gezag over te nemen teneinde “De Ridderspoor” en “Het Veldboeket” in stand te houden.

Beslisnota voor de raad

Datum 8 januari 2018

Openbaar

Onderwerp Opheffing scholen Ridderspoor en Veldboeket
Versienummer 1.2

Portefeuillehouder J.E. Brink
Informant Daphne de Vries
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OWS
Telefoon (038) 498 3373
Email D.de.Vries@zwolle.nl

Bijlagen

1. Mededeling aan gemeente Zwolle opheffing Ridderspoor en Veldboeket
2. Goedkeuring RvT voorgenomen besluit tot sluiting Ridderspoor en Veldboeket
3. Juridisch kader sluiting openbare scholen

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Kennis te nemen van het besluit van Openbaar Onderwijs Zwolle om de scholen “De Ridderspoor” en “Het Veldboeket” op te heffen;
2. Geen gebruik te maken van de wettelijke mogelijkheid om het bevoegd gezag over te nemen teneinde “De Ridderspoor” en “Het Veldboeket” in stand te houden.

Datum 8 januari 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Op 4 december heeft gemeente Zwolle het verzoek van Openbaar Onderwijs Zwolle (en regio) (voortaan afgekort tot OOOZ) ontvangen over de sluiting van de scholen “De Ridderspoor” en “Het Veldboeket”. De sluiting van de school is ingrijpend voor alle betrokkenen. Zeker ook voor de kinderen die nu op deze scholen onderwijs volgen en hun vrienden hebben. Ondanks diverse inspanningen in de afgelopen jaren is het helaas niet gelukt om het leerlingenaantal te laten stijgen. De medezeggenschapsraden van OOOZ en de Raad van Toezicht stemden eind november 2017 in met het voorgenomen besluit om de scholen De Ridderspoor en Het Veldboeket te sluiten. Hiermee is het besluit voor OOOZ definitief.

In het verleden was het de bevoegdheid van de gemeenteraad om te besluiten over de opheffing van een openbare school. Dit is gewijzigd door een wetwijziging die in 2014 in werking is getreden. Die wetwijziging legt de bevoegdheid tot het sluiten van een school bij het schoolbestuur, waarbij het schoolbestuur de gemeente de kans moet geven om het bestuur van de school over te nemen als de gemeente de school alsnog in stand wenst te houden. Kortom, nu ligt de vraag voor of de gemeente “De Ridderspoor” en “Het Veldboeket” in stand wil houden door het bevoegd gezag over te nemen: de gemeente gaat dan zelf optreden als schoolbestuur. In deze nota wordt voorgesteld om geen gebruik te maken van de wettelijke mogelijkheid om het bevoegd gezag over te nemen.

Beoogd effect

OOOZ heeft besloten om de scholen “De Ridderspoor” en “Het Veldboeket” op te heffen. De scholen kennen een dalend leerlingenaantal en zitten bijna tien jaar onder de opheffingsnorm. Gemeente Zwolle zal het bevoegd gezag van deze twee scholen niet overnemen, waardoor de scholen niet in stand worden gehouden. Naast het gedaalde leerlingenaantal, past het niet bij onze gemeentelijke rol om het gezag van beide scholen over te nemen. Daarnaast zijn er in de nabije omgeving andere scholen die openbaar onderwijs aanbieden (voor De Ridderspoor op 1,1 km; voor Het Veldboeket 1,4 km) en is er een voldoende gevarieerd onderwijsaanbod aanwezig. Dit heeft tot gevolg dat beide scholen worden opgeheven.

Argumenten

1.1 Besluitvorming past binnen het juridische kader.

In de procedure omtrent de voorgenomen sluiting van de twee openbare basisscholen zijn tot op heden de juiste juridische stappen ondernomen; ook de statuten van OOOZ zijn correct nageleefd. De belangrijkste stappen hierin: de medezeggenschapsraden zijn om advies gevraagd en de goedkeuring van de Raad van Toezicht heeft plaatsgevonden. Met het sluiten van de scholen wordt nog steeds aan artikel 23, vierde lid van de Grondwet voldaan (aanbod van voldoende openbaar onderwijs).

1.2 Gemeente Zwolle neemt het bevoegd gezag niet over, mede omdat de scholen al bijna tien jaar onder de opheffingsnorm zitten en een dalend leerlingenaantal hebben.

Opheffingsnormen worden door de Rijksoverheid per gemeente vastgesteld, op basis van de leerlingdichtheid per vierkante kilometer. De opheffingsnorm is 146 leerlingen (148 per 01-08-2018). De Ridderspoor heeft 82 leerlingen en Het Veldboeket 76. De komende jaren wordt een verdere daling verwacht, omdat de bovenbouw meer leerlingen kent dan de onderbouw. OOOZ ziet geen reële mogelijkheid meer om het leerlingenaantal boven de opheffingsnorm te krijgen. Het dalend aantal

Datum 8 januari 2018

leerlingen raakt de organisatiekracht en de continuïteit van de scholen. OOO heeft op basis hiervan de keuze gemaakt om deze twee scholen te sluiten. De overwegingen en toelichting van OOO staan in de bijlagen 1 en 2.

Voor scholen onder de opheffingsnorm geldt, dat deze in stand gehouden kunnen worden op basis van de gemiddelde schoolgrootte van een bestuur. Het gemiddeld aantal leerlingen van de scholen die onder het bestuur van OOO vallen is bepalend voor de vaststelling of scholen wel of niet in stand kunnen worden gehouden en niet het aantal leerlingen van de betreffende school. Als gemeente kunnen we ons niet op beroepen op de gemiddelde schoolgrootte, omdat er geen andere scholen onder ons gezag vallen. Dit betekent dat het leerlingenaantal op kort termijn moet doorgroeien naar het aantal boven de opheffingsnorm. Naar verwachting zet de leerlingendaling door, ook als de gemeente het bevoegd gezag overneemt. Daarmee blijven de scholen ver onder de opheffingsnorm. We kunnen ons niet beroepen op de gemiddeld schoolgrootte, waardoor financiering vanuit het rijk na 3 jaar onwaarschijnlijk lijkt en daarmee ook de instandhouding.

1.3 Scholen zelf in beheer nemen past niet bij ons gemeentelijke rol.

Het exploiteren van een school is niet wenselijk, omdat de gemeente in een dubbelrol terecht komt. Enerzijds is de gemeente aanspreekpunt voor het gehele Zwolse onderwijs en verantwoordelijk voor het onderwijsbeleid (waaronder huisvesting en onderwijsachterstandenbeleid), anderzijds is zij zelf schoolbestuurder met andere belangen. Dat is een dubbele pet die niet passend is. Daarnaast ontbreekt het ons ook aan specifieke expertise om een school te besturen. Ook vraagt het beheer om een forse financiële bijdrage, omdat de financiering vanuit het rijk niet kostendekkend is voor het beheer van twee kleine scholen (en die zal naar verloop van tijd naar verwachting helemaal vervallen). Daarnaast moet er rekening gehouden worden met de wettelijke verplichte financiële en materiële gelijkstelling. Op grond hiervan zou dan namelijk ook een evenredig bedrag dat boven de rijksvergoeding voor de scholen door de gemeente wordt betaald, doorbetaald moeten worden aan de andere basisscholen in Zwolle.

1.4 Opheffing van de scholen vindt plaats per 1 augustus 2019.

OOO heeft verzocht om besluitvorming door de gemeenteraad voor 1 februari 2018, zodat de scholen per 1 augustus 2018 opgeheven kunnen worden. Voor opheffing per 1 augustus 2018 had het schoolbestuur op grond van artikel 159 lid 2 van de Wet op het primair onderwijs (WPO) de gemeenteraad moeten informeren vóór 1 augustus 2017, zodat de gemeenteraad vervolgens voor 1 februari 2018 een besluit kon nemen over het bevoegd gezag (en het al dan niet instandhouden van beide scholen). Deze data zijn met name van belang voor het geval de gemeente zou besluiten tot het overnemen van het bestuur, zodat er voldoende tijd is om de overname daadwerkelijk voor te bereiden. Het binnengekomen verzoek van 4 december 2017 is daarmee te laat om nog te voldoen aan artikel 159 lid 2, WPO. Daarbij is het tevens wenselijk dat er voldoende tijd en ruimte is om de besluitvorming tot opheffing van de beide scholen goed en ordentelijk te laten verlopen.

OOO heeft in haar besluitvorming met een beroep op het nieuwe artikel 159 lid 4, WPO (dat op 1 januari 2018 in werking is getreden) alsnog verzocht om sluiting per 1 augustus 2018. Nu die mededeling is gedaan vóór de datum van inwerkingtreding van het nieuwe 159 lid 4 (1 januari 2018) kan hier door OOO geen beroep op worden gedaan. De WPO en Memorie van Toelichting bieden geen aanknopingspunten voor het standpunt dat van de termijn afgeweken kan worden. Van rechtswege kunnen de scholen niet eerder dan 1 augustus 2019 sluiten.

Datum 8 januari 2018

Risico's

Voor OOO: een jaar langer open

Zoals hierboven toegelicht, is het verzoek door OOO na 1 augustus 2017 ingediend. Dit betekent op zijn vroegst sluiting per 1 augustus 2019. Veel ouders hebben op dit moment al een keuze gemaakt voor een andere school; per januari 2018 of bij aanvang van het nieuwe schooljaar. Dit betekent dat er een kans is, dat er heel weinig of geen leerlingen zijn in de periode 1 augustus 2018 – 1 augustus 2019. Dit levert naast financiële consequenties, ook organisatorische vraagstukken op.

Financiën

Er zijn op dit moment geen directe kosten aan dit besluit verbonden. Wel zullen beide schoolgebouwen weer in eigendom komen van de gemeente. Afhankelijk van de herinzet van deze gebouwen kunnen hier kosten aan verbonden zijn. Indien van toepassing volgt hierover nadere besluitvorming. In eerste instantie blijven beide scholen een onderwijsbestemming houden.

Communicatie

De sluiting van een school vraagt veel aandacht voor alle betrokkenen: kinderen, ouders en leerkrachten in het bijzonder. OOO voert gesprekken met ouders en kinderen. Er is contact met de omliggende scholen. Deze hebben zich ook gepresenteerd aan de ouders en kinderen. Het vraagt een zorgvuldige begeleiding, zodat de kinderen goed worden ondergebracht op hun nieuwe school. Na besluitvorming zullen we OOO informeren over dit besluit om het bevoegd gezag niet over te nemen, waardoor de scholen niet in stand blijven.

Vervolg

OOO zal zorgen voor een goede afronding en overgang van de leerlingen. De schoolgebouwen zullen weer in eigendom van de gemeente komen. Dit vraagt nadere afstemming voor toekomstige gebruikers. Komende periode wordt nader onderzocht welke mogelijkheden en kansen er zijn voor de nieuwe invulling van de schoolgebouwen.

Mocht de gemeenteraad contrair besluiten, dan vraagt dit allereerst een nadere uitwerking van de financiering vanuit het rijk. Zoals onder 1.2 aangegeven zal de financiering ontoereikend zijn. Daarnaast vraagt dit meer inzicht in de wettelijke verplichte financiële en materiële gelijkstelling. Er zal een afdeling onderwijs/ stafbureau moeten worden opgestart, waarin aansturing, HRM, financiën moeten worden ondergebracht. Er zal een werving moeten plaatsvinden voor nieuwe leerkrachten.

Openbaarheid

Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

Datum 8 januari 2018

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris